

TRAVEL

Un carnaval

este viața în miniatură

Tema celei de-a 132-a ediții a *Carnavalului de la Nisa* a fost, teoretic, lumea presei. Practic, a fost lumea pur și simplu. Dezbrăcată de tabuuri, fără menajamente și prefăcătorii și, mai ales, complet incorectă politic. Cum a reușit un carnaval să vorbească mai curajos decât noi despre lumea în care trăim?

de Diana-Florina Cosmin, Nisa

Foto: France.fr

Carnavalurile există într-o formă sau alta încă din cele mai vechi timpuri, de la primele ritualuri păgâne, și tot de atunci au suscitât o atracție incredibilă asupra oamenilor. Metafora măștilor și a butaforiilor folosite pentru a ne transforma, preț de o seară, în alte persoane, a fost explorată pe rând de nobilimea din diferite epoci, apoi de marea masă, sfârșind în zilele noastre ca o unealtă în plus a culturii pop. „Pâinea și circul”, adaptate la zilele noastre și redenumite într-un singur cuvânt: divertisment.

Carnavalul de la Nisa se organizează de 132 de ani pe Coasta de Azur și este o astfel de manifestare, creată pentru plăcerea oamenilor, deopotrivă nisoazi și turiști veniți din toate colțurile lumii. Anul acesta, manifestarea - care ține trei săptămâni și se încheie pe 4 martie - a parcurs cu succes drumul invers, de la butaforie la adevăr, devenind involuntar unul dintre cele mai sincere, asumate și complexe manifeste pentru schimbare. Cele 16 care alegorice de 17 metri înălțime, concepute și realizate de tot atâția artiști plastici francezi, au vorbit despre toate lucrurile incomode, controversate și flagrant eronate care ne înconjoară și pe care nu suntem dispuși să le rostim. Măștile unor personaje caricaturale ne-au dat nouă jos măștile.

CONCEPTUL DE ANUL ACESTA - lumea presei - și-a propus să exploreze multiplele moduri în care comunicarea a evoluat în ultimele decenii și, totodată, maniera în care ne-a influențat viețile. Pe un car alegoric, un monstru având în loc de cap un televizor amenință să înghită o armată de personaje

minuscule înfățișând ziarele. O femeie din ipsos, în sâni goi, iese dintr-un televizor imens, în spatele căruia se află un urs panda stând în echilibru pe o banchiză polară minusculă, de mărimea unei pietricele. Un personaj cu două capete stă față în față cu o blondă îmbrăcată în fustă scurtă, iar la trecerea carului observi că jumătate din cap este Dominique Strauss-Kahn și cealaltă jumătate Silvio Berlusconi, două personaje al căror brand personal a fost făcut și desfăcut de media. Pe un alt car alegoric, conviețuiesc Hitler ținând un discurs, Moise cu tablele legii și Primăvara Arabă: trei moduri diferite de a transmite un mesaj și trei mesageri. O corabie cu pirați digitali, a cărei provă este reprezentată de masca Anonymous, preluată din „V for Vendetta”.

Poate carul meu preferat, cea mai elocventă metaforă a modului în care omenirea a pervertit noțiunea de știre, informație și relevanță o reprezintă un car alegoric cu trei maimuțe imense. Vopsite în culori țipătoare, cele trei reinventează clasică ipostază a maimuțelor cu mâinile la ochi, la urechi și la gură („*See no evil, speak no evil, hear no evil*”) în varianta contemporană: prima are în mână o telecomandă, fiindcă vede tot, cea de-a doua are un radio la ureche, fiindcă ascultă tot, iar cea de-a treia are o portavoce într-o mână și o pagină de tabloid în cealaltă, pentru că vorbește fără oprire.

Deși am considerat mereu carnavalurile ca fiind un gen de divertisment eminentamente superficial, analizând cu atenție fiecare element al fiecărui car alegoric, absolut totul ascunde o subtilitate, o metaforă, o poantă accesibilă doar celor atenți și aflați pe

lungimea de undă potrivită. Spre exemplu, una dintre construcții înfățișa o cameră de filmat imensă, cu inscripția unei televiziuni de știri, care - văzută din față - era de fapt un robot, cu brațe reprezentând diferite „arme”: stiloul, telecomanda, portavocea, tastatura. Pe brațul stiloului stătea scris „B12”. Pentru majoritatea oamenilor era, probabil, doar o inscripție. Pentru cine știe, B12 este indicativul unui tip de pușcă. Câțiva metri mai încolo, carul alegoric reprezentând un imens urs panda vorbind la o tribună cu inscripția „Info” făcea aluzie la instrumentele de comunicare alese de China în relația cu lumea întreagă și la elementele cu care alege să sensibilizeze omenirea. Privind în spatele carului, ursul era de fapt o marionetă manevrată de un chip imens, reprezentându-l pe Președintele Republicii Populare Chineze. Sub carul alegoric, o mulțime de roțițe, învărtite de chinezi mici, din ipsos, aluzie la statutul de fabrică a lumii pe care o are China de câteva decenii și la șiragul de abuzuri și încălcări ale drepturilor fundamentale ale omului care provin din asta.

DUPĂ O ORĂ DE ASISTAT, într-o ploaie rece de final de februarie, la defilarea tuturor carelor de mai sus în uralele câtorva mii de oameni din Franța și din toată lumea, m-am îndreptat spre casă cu sentimentul că am asistat la o trecere în revistă - ironică expresie, în contextul dat - a tuturor problemelor cu care se confruntă omenirea. În varianta lor de 17 metri înălțime, imensă, exagerată, caricaturizată, cu muzica răsunând în boxe, astfel încât să nu avem cum sau unde să fugim de ea. Să ne sară în ochi, să auzim, să vedem. Să nu mai putem închide ochii. Cele trei

personaje principale ale paradei și cele care încheie procesiunea - regele, regina și copilul carnavalului - au fost anul acesta „Regele media”, având la picioare paparazzi și camere foto, și „Regina media” - construită asemeni unei păpuși Barbie, cu telefoane mobile în loc de agrafe și cu rochia făcută din coperti de reviste, ale căror titluri sunt variante ușor modificate ale publicațiilor din lumea reală: „Tiwe” în loc de „Time”, „Flamme actuelle” în loc de „Femme actuelle” sau „Vague” în loc de „Vogue”. Copilul lor este un adolescent tip cyborg, care vede lumea printr-un sistem de ecrane, în timp ce jucăriile lui au la rândul lor telefoane mobile și tablete în mâini.

INIȚIAL AM VRUT SĂ NUMESC acest material „Viața ca un carnaval”, dar după ce l-am scris și l-am recitat, mi-am dat seama că este fix invers. Carnavalul este exact ca viața. O copie fidelă în punctele nevralgice și totodată mult mai pură, asumată și ireverențioasă a vieții de zi cu zi. La finalul carnavalului de la Nisa, în ultima seară, regele este urcat pe o plută și dus în largul mării, unde i se dă foc într-o ceremonie specială, cu tot cu spectacol de artificii. Această ardere ritualică simbolizează faptul că „domnia” lui s-a încheiat și că orașul a reintrat în mâinile cetățenilor de drept. Totodată, nu mai puțin de 20 de tone de confetti sunt lansate deasupra Place Massena, kilometrul-zero al Nisei. Un ultim mod de a ne face să ne vedem mai bine defectele, să punem toate reflectoarele pe ele și să nu le uităm până la anul, la următorul carnaval. □

Atout-France.fr

Vopsite în culori țipătoare, trei maimuțe imense reinterpretează metafora „Sec no evil, speak no evil, hear no evil”. În varianta 2016, ele văd tot, ascultă tot și vorbesc fără oprire.

